

ЮГОЗАПАДЕН
УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“

БЮЛЕТИН

на успешните възпитаници
на Югозападния университет
„Неофит Рилски“

брой
9
2023г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Десислава ИВАНОВА

Психолог, психотерапевт
Магистър „Психология на управлението“
Доктор „Педагогическа и възрастова психология“

Десислава Иванова е родом от Благоевград. Средното си образование с профил интензивно изучаване на френски език и екскурзоводство получава в Националната хуманитарна гимназия „Св. Св. Кирил и Методий“, известна като Солунската гимназия.

Продължава своето образование в Московския педагогически държавен университет и завършва с отличен успех първата си магистърска степен „Психология на детската възраст“. След завръщането си в Благоевград завършва втора магистратура по психология със специализация „Психология на управлението“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“. Паралелно с обучението придобива квалификация „Училищен и социален психолог“.

В периода 2010 – 2019 година е докторант, хоноруван преподавател, а след това асистент в катедра „Психология“ към Философския факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Разработва дисертация на тема „Обучение в компетентности за справяне със съзависимостта“. Дисертационният труд на д-р Иванова е първият в нашата страна, който измества фокуса от проблема със зависимите към психоактивните вещества, към страданията на техните близки, които имат не по-малка нужда от психологична подкрепа. Нейният научен ръководител – доц. д.пс.н. Стоил Мавродиев е незаменим ментор, който я подкрепя от зачисляването

й до защитата през 2013 г. *„Като асистент в катедра „Психология“ координирах програма „Еразъм+“ и отговарях за обучението на входящите студенти по програмата. Осъществих четири преподавателски мобилности, които съдействаха за усъвършенстване на преподавателския ми капацитет и за обмена на студенти с катедрата по психология на Университета в Уелва, Испания.“* – с гордост си припомня д-р Иванова.

Значим за нейното професионално развитие е проектът „Студентски практики“, в който участва първоначално като ментор, докато е психолог към Общинския съвет по наркотични вещества в Благоевград, а след това като академичен наставник в периода, в който заема позицията асистент в катедра „Психология“. Отличена е с грамота за принос при изпълнение на дейностите по проекта. От тогава датира сътрудничеството ѝ с екипа на Университетския център за кариерно развитие, за чиято оперативност, професионализъм и подкрепа *„... Сърдечно благодаря!“*

Д-р Десислава Иванова е преминала много обучения и курсове. Сертифицирана е в следните психотерапевтични школи и методи:

ОБУЧЕНИЯ

1. **Когнитивно-поведенческа психотерапия** – обучена от д-р Петър Василев, който е акредитиран учител към Българската асоциация по когнитивно-поведенческа психотерапия и национален представител в Европейската асоциация по когнитивно-поведенческа терапия. Д-р Иванова асистира на д-р Василев в обучението на когнитивно-поведенчески консултанти и психотерапевти.

2. **Метода EMDR** („Десенситизация и повторна преработка на информация посредством движение на очите“), д-р Уди Орен, оторизиран EMDR преподавател на EMDR Institute USA;

3. **Майндфулнес** и практики за **емоционално себеполване** с Ив Вотие-Фрейман, президент на Асоциацията по клинична енергийна психология, съосновател и ко-директор на Европейския институт за обучение в областта на психотерапията;

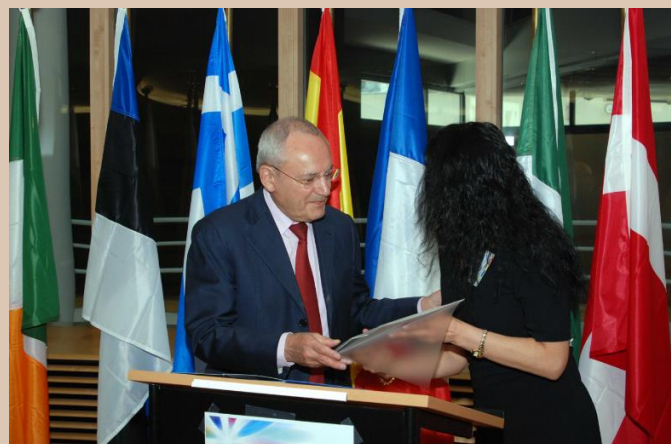
4. **EBPO ASI (Addiction Severity Index)** – индекс за оценка тежестта на зависимост с лектор д-р Björn Sallmén, Дания;

5. **Мотивационно интервюиране и прилагане на психосоциални интервенции при зависими**, воден от д-р Игор Куценок, директор на центъра по зависимости и зависими поведения в Калифорнийския университет, Сан Диего;

6. **Схема терапия**, д-р Алп Караосманоглу, президент на Международното общество по схема терапия;

7. **Схема терапия при двойки** – д-р Екхард Рьодигер от Франкфурт и д-р Ева Дийкман, Фрайбург, Германия;

8. **Системна фамилна терапия** – проф.Бранко Гачич, основател на Белградския институт по фамилна терапия, член на Американската академия по фамилна терапия.

Заместник-председателя на Европейската комисия
Жак Баро връчва плакет

Проведена мобилност по програма "Еразъм+" в
университета на Уелва, Испания

В Европейската комисия пред слогана на кампанията
„Европейско действие срещу наркотиците“

Д-р Десислава Иванова притежава богат практически опит в публичния сектор:

– Секретар и психолог на Общинския съвет по наркотични вещества към Община Благоевград (1999-2012);

– Локален координатор по проект „Обществена програма за превенция от наркотици в училищата“, програма „МАТРА“ на Министерството на външните работи на Кралство Холандия, съвместно с Тримбос институт за ментално здраве и зависимости, Холандия (2004-2006);

– Партньор на четирима доброволци от Корпуса на мира в продължение на осем години (2003 – 2011);

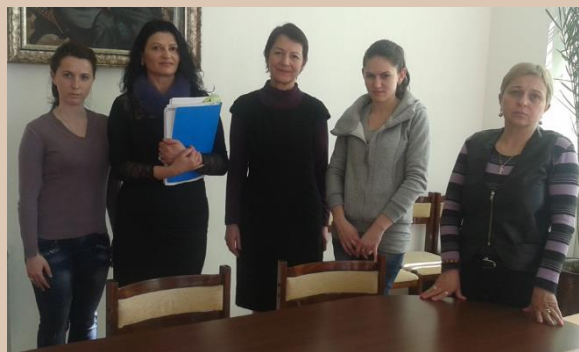
– Участник и сътрудник при организиране и осъществяване на програми в партньорство с държавни институции и неправителствени организации, насочени към превенция на рисково поведение и антисоциални прояви сред подрастващите в общността.

„От 2010 г. изцяло съм посветена и развивам своята психологична и психотерапевтична практика. Обичам и съм отдадена на работата си като психолог и психотерапевт. Фокусирана

съм върху последствията от изолирани или комплексни травми и емоционални затруднения, тревожно-депресивни състояния, личностови разстройства, проблеми в партньорството и др. – споделя тя. – *Имам специализирана подготовка и двадесет години опит в областта на зависимостите към алкохол, наркотици, хазарт.*”

Д-р Десислава Иванова е автор на тридесет и шест публикации (самостоятелно и в съавторство) в български и международни научни издания, някои от които са индексирани в *Scopus* и в *Web of Science*. През 2015 г. публикува монография със заглавие: „Консултиране и психотерапия на съзависимостта“.

За себе си обобщава следното: **„Според психолозите, щастието може да се прецени с два несложни въпроса. Първият: Намирате ли смисъл в работата си? Вторият: Имате ли добри взаимоотношения с хората около вас? Отговарям си безусловно положително на тях, и се чувствам щастлив човек, който продължава да се развива и усъвършенства професионално и личностно.“**

Публикации

1. „Психотерапия при жени с алкохолна зависимост“ в Българското списание по психология
2. Постоянният страх, продължителното и интензивно усещане за заплаха от Covid-19, предизвиква дистрес и води до сериозни увреди в психичното равновесие
3. Консултиране и психотерапия на съзависимостта
4. История и развитие на екзистенциалната психотерапия
5. Самоотношение при зависимости и отношение към собствената външност във възрастта 20 – 45 години
6. Сабина Шпилрайн – забравената дама на психоанализата
7. EYE MOVEMENT DESENSITIZATION AND REPROCESSING AS A PSYCHOTHERAPEUTIC APPROACH
8. Specificity of the Codependent Behaviour and Some Models in the Therapy of Codependency.
9. Lesch Type III Alcoholism in Bulgarian Women: Implications and Recommendations for Psychotherapy
10. Co-dependency in mothers of addicted persons: Data from Bulgaria
11. Удовлетвореност на лекари от взаимоотношението лекар-пациент
12. Различия в копинг стратегиите на майки на зависими лица – преди и след проведено обучение в компетентости за справяне със съзависимостта
13. Съзависимост и психологически особености на дисфункциите в поведенческия модел на съзависимите
14. Психологични аспекти на съзависимостта
15. Orthodox approaches in caring for dependent persons and their families (experience of one student practice)
16. Различия в копинг стратегиите на майки на зависими лица – преди и след проведено обучение в компетентости за справяне със съзависимостта

ЮГОЗАПАДЕН
УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“

www.swu.bg

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Ивелина ИВАНОВА

Криминален психолог, „Асес“ ЕООД
Бакалавър „Психология“
Магистър „Криминална психология“

Ивелина Иванова завършва бакалавърска степен по специалност „Психология“ през 2019 година и магистърска програма по „Криминална психология“ през 2020 година в Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Участва в различни обучения в сферата на криминалната психология. Сертифицирана е за работа с полиграф и EyeDetect+.

Тя става част от екипа на „Асес“ непосредствено след дипломирането си през 2020 година и получава предложението лично от криминалния психолог Тодор Тодоров, който ѝ преподава в университета, и който също е възпитаник на Югозападния университет. Започва работа във фирмата му като стажант, а по-късно като дипломиран криминален психолог.

За работата си споделя: *„Това е моята страст и сбъдната мечта. Ежедневието ми не е просто работа, а вдъхновение и цел. Тя ме развива като професионалист, но и ме усъвършенства в личностен план. Трудът, търпението, отдадеността и уменията да поемам отговорност са част от всекидневието ми.“*

Като експерт смята, че: *„Преди да докоснем „звездите“, почти винаги има „крайъгълен камък“, който всички трябва да достигнем. Пътят до него ни учи на непримиримост, усърдие и постоянство. Според мен, животът е*

пътуване и коя дестинация ще изберем зависи от нас – от нашите професионални цели, приоритети, кариерен план и стратегия.“

По време на всяко пътуване човек разширява миروгледа си, опознава света и хората, опознава себе си. За Ивелина първата важна спирка от пътуването е Югозападния университет. Споделя, че всички професионални постижения, които е постигнала в голяма степен се дължат на обучението в университета. Петте години на обучение *„... са необикновено академично преживяване, което предизвиква студентите да бъдат креативни, да мислят критично и задълбочено по широк кръг от теми, свързани с хуманитарните, природните и социални науки. Университетът ми даде вътрешен импулс да се развивам напред и нагоре, както и необходимите знания и умения, за да успея да осъществя мечтата си.“* Пътувайки, човек се среща и е заобиколен от хора – познати и непознати, оптимисти и песимисти, образовани и необразовани,

съмишленици и скептици. Във Философския факултет Ивелина се среща с прекрасни преподаватели, професионалисти и експерти в своята област, от които се учи, черпи знания, опит, мъдрост и си сътрудничи с тях. Благодарение на тях придобива теоретични и практически знания, специализирани в криминалната психология. Придобива умения за решаване на проблеми чрез нови технологични методи и инструменти, умение за анализ и синтез, умение за изготвяне на психологически профил и др. По време на стажта развива качества като самостоятелност, отговорност, предприемчивост, взискателност, интелектуална гъвкавост и приспособимост, инициативност и бързина в критични ситуации. И тук е моментът

Ивелина да изкаже специалните си благодарности „... на гл. ас. д-р Евелина Заимова, една много специална дама, носеща професията в сърцето си, която повярва в мен и беше до мен през целия ми път в университета. Специални благодарности и на професионалистите – Тодор Тодоров и д-р Велина Владимирова за това, че ме приеха в необикновеното семейство на „Асес“.

Посланието на Ивелина към студентите е: „**Не спирайте да се развивате след като получите дипломата си! Всеки от нас има личен ангажимент към професионалното си развитие, което изисква квалифициран труд, мотивиращи цели, амбиция и борбеност.**“

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Надежда РАДКОВА

Карьерен консултант, психолог
Американски университет в България
Бакалавър „Социални дейности“
Бакалавър „Психология“
Магистър „Училищна психология“

Надежда Радкова е родена в красивия и исторически значим крайдунавски град – Видин. През 2004 г. се мести в Благоевград, за да продължи образованието си в Югозападния университет „Неофит Рилски“. Придобива бакалавърска степен по специалностите „Социални дейности“ и „Психология“. Дипломира се като магистър по магистърска програма „Училищна психология“ и завършва следдипломна квалификация за „Учител по психология“. По време на обучението си се занимава с доброволчески труд, защото чрез него опознава по-добре света около себе си и развива редица личностни качества и умения. Доброволството винаги е било и продължава да е значима част от живота на Надежда. Още в тийнейджърска възраст става част от Българския младежки червен кръст (БЧК) във Видин, защото от 10. клас знае, че иска да работи с деца и млади хора. Членството ѝ в БЧК има определящо значение за професионалното ѝ ориентиране. Тя определя този момент като „... **начало на моята кариера**“. Въпреки че на онази крехка възраст е все още ентузиазизирано дете, Надежда мечтае истински да промени света. Тогава за пръв път е част от екип и работи по различни доброволчески каузи и проекти със социална насоченост.

„Изградих гражданското си самосъзнание, развих гражданска активност и позиция за значимите дела. Научих, че да даряваш уменията, знанията и времето си е полезно и допринася за

изграждането на развито общество с гражданска позиция и морални ценности.“ – споделя тя.

През студентските си години Надежда продължава да се занимава с тази хуманна дейност. Става доброволка в Дневен център за деца с увреждания „Зорница“, Благоевград. Работи в екип със социален работник, трудотерапевт, медицинска сестра, защото дейностите в центъра са специфични – рехабилитационни, терапевтични, обучителни и медицински. Доброволства и към неправителствената организация РЦ „Нова Алтернатива“, в която провежда стаж като психолог-консултант на „Гореща линия за деца и юноши“.

Днес от позицията на карьерен консултант си дава сметка, че именно този вид активност е развил в нея повечето качества, които са полезни и в кариерата ѝ.

„Проактивност, комуникативност, организираност, работа в екип, презентационни умения, умения за вземане на решения и разрешаване на проблеми – са малка част от тях.“

Това е една от причините да съветва ученици и студенти да се включват с желание... в доброволчески проекти, стажове и всякакви допълнителни занимания, които биха представлявали интерес за тях, защото са начин за придобиване на житейски и професионален опит, за формирането на осъзната и самоинициативна личност с гражданска позиция. Както Надежда споделя: **„...Това увеличава тяхната „кошница от опитност“, умения и компетенции, помагайки на личността да опознае себе си, да открие своите силни страни и интереси. А това дава предимство при вземането на кариерни решения, намирането на призвание и правилна реализация на пазара на труда.“** Работата на кариерния консултант е чрез различни методи и похвати да оказва съдействие и подкрепа на нуждаещите се да открият заложбите, хобитата и талантите си, за да **„бъдат себе си на работното място“** или както Конфуций е казал **„... за да не работят и един ден през живота си“**, да направят кариера, която да съответства на способностите и житейските им цели. В същото време не пропуска да информира за актуалното състояние на

пазара на труда, за търсените специалисти в съответния регион, за професиите на бъдещето и свързаните с тях специалности. Консултиращият не работи по „рецепта“, т. е. не дава готови решение, нито прави избор вместо консултирания. Неговата работа е да зададе правилните въпроси, да предизвика размисли, действия и стъпки от страна на човека, който да открие отговорите сам за себе си.

В момента Надежда Радкова работи като младши координатор в Кариерния център на Американския университет в България. През 2023 г. навършва 10 години работа в сферата на кариерното консултиране. От 2016 г. е сертифицирана и според международната квалификационна програма Global Career Development Facilitator (GCDF). Същата година е обявена за **„Посланик на мобилността“** от Центъра за развитие на човешките ресурси и Европейската мрежа за кариерно ориентиране „Euroguidance“. Работата с деца и млади хора в посока разкриване на техния потенциал я удовлетворява, зарежда емоционално и стимулира професионално. Тя смята, че човек понякога има нужда от малко подкрепа за да успее да намери пътя си и своето призвание.

„Също както слагаме пръчка за опора на още крехко и нестабилно растение. Опора, която е там само докато растението има нужда от нея и цели то да заякне достатъчно за да продължи да расте здраво - само“. Именно тук тя намира общото в „разклоненията“ на професионалния ѝ път.

Надежда не изоставя и първата си любов – психологията. Това, което най-силно буди интереса и любопитството ѝ, винаги е било човешката душа. Намира много допирни точки между психологията и кариерното консултиране, защото консултиращият се докосва и неволно „надниква“ в душата на човека срещу себе си, опознава го и му помага да се самоопознае и ориентира в необятността на кариерните възможности и предизвикателства. В началото на 2023 година завършва обучението си като базов консултант по позитивна психотерапия към Дружеството по позитивна психотерапия.

Според Надежда: *„Съвременните тенденции в кариерното развитие и израстване повече наподобяват кариерна мрежа с различни разклонения, отколкото обичайната за миналото кариерна стълбица. Времената, поколенията и динамиката на пазара на труда се променят, затова и едни от най-ценните умения са адаптивност, умение за „учене през целия живот“ и пренос на знания и способности.“*

Хоби: *„Писане на поезия.“*

Съвет: *„Обследвайте интересите си и правете смели и информирани избори.“*

Кредо: *„Бъди промяната, която искаш да виждаш в света.“* (Махатма Ганди)

Надежда подчинява работата и живота си в името на хората и превръща *„...професията кариерен консултант и психолог в професионална страст.“*

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Марина ГРЪНЧАРОВА

Психолог, експерт, кариерен консултант
Сдружение на младите психолози в България
„4-ти Април“
Бакалавър „Психология“

Марина Грънчарова по душа е ДОБРОтворец, по образование е психолог, семеен консултант и учител по философия. *„Университетите и преподавателите, които ме изградиха, изваяха и формираха като специалист и професионалист са Югозападният университет и Нов български университет. – гордо заявява тя. – Почит, благодарност и адмирации към преподавателите на всеки от тях.“*

Завършва бакалавърска степен по специалност „Психология“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“ и магистърска програма „Семейно консултиране“ в Нов български университет.

Марина е родом от Велинград, където живее и работи. Към момента е училищен психолог в детска градина „Еделвайс“, град Велинград. Оказва обща подкрепа на децата за личностно развитие и вярва, че *„... ученето посредством игра, свободно експериментиране, презентирание и комуникиране формира умения за отлична екипна работа. – и допълва – Работя за развиване на творческия потенциал и интерес към науката и технологиите, както и за разширяване на компетенциите и способностите на децата чрез извънкласни дейности.“*

Марина е сертифициран STE(A)M обучител и споделя концепцията на STEM образованието за обединяване на преподавателските умения, знания и опит по учебните предмети, допълнени и съчетани

Марина Грънчарова,
Председател на УС и
представяващ член на
Сдружението на младите
психолози, семеен и кариерен консултант,
обучител-практик

с различни видове изкуства по начин, който прилича на реалния живот. Тя уточнява, че има разлика между STEM и STE(A)M в образованието. Докато STEM образованието се стреми да намали дистанцията между ученика и науките, технологиите и математиката, то STEAM образованието представлява интегриране на предметите и фокусирането им върху изкуството с насоченост към социалните науки, екологията и спорта. Като учител тя използва различните методи и подходи за насърчаване на децата и постигане на положителни резултати.

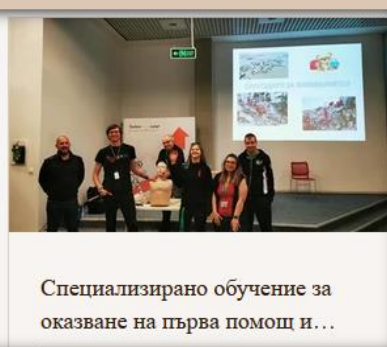
Другата страст на Марина в живота е дейността ѝ в Сдружението на младите психолози „4-ти Април“. Тя става част от сдружението през 2008 г. и продължава да е член и до днес. *„Исклучително много дължа на тази си страст. Израснах професионално, кариерно и йерархично, за което активно инвестирах и печеля още от първи курс в Югозападния университет. Така съчетах теория и практика още в академичните години и завърших като млад специалист с опит,*

придобит от доброволческия и ръководен път.“ Тя не само е член, но и председател на СМПБ “4-ти Април”. През годините Сдружението изгражда мрежа от съмишленици и дейци в областта на изкуството, екологията и иновациите. Организацията се стреми към устойчиво професионално и личностно развитие на ангажираните с психология студенти, практики, теоретици. Работи с и за специалисти в секторите „Образование, неформално учене и формално обучение“, „Младежи, младежка работа, младежко включване“ и „Обучение на възрастни“. Обменя опит, добри практики и ресурси с четири водещи университета в България, сред които е и Югозападния университет, с национални и международни институти, колежи, организации, младежки работници и експерти от Европа, Близкия Изток и света. Поддържа дългогодишни партньорства с професионални организации, международни представителства и други в областта на хуманитарните науки, образованието, спорта, опазване на околната среда, културното многообразие и идентичност.

Марина работи като експерт към неправителствени организации в частния и публичния сектор – областни, държавни и общински структури. Придобива практически опит като доброволец в домове за деца, лишени от родителска грижа, дневни центрове за деца, младежи и възрастни с увреждания, както и в консултирането и управлението. Разработва методологии, игри, работейки под супервизия и интервизия, използва набор от артистични, психосоциални практики и техники. Провежда обучения за развитие на специфични умения и качества у подрастващи и възрастни.

„Направих този избор на професия, тъй като вярвам, че думите са сила и мощно средство за лечение на душата и психиката. Инвестираха съм през годините в опознаването и изучаването на различни методи, техники и практики, които използвам в живота и в работата си.“ – спомня си тя.

Паралелно с всичко, с което се занимава започва консултативна дейност на свободен прием в частния си кабинет – индивидуална и групов психологическа практика. Работи с деца, техните родители,

младежи и възрастни хора. Затова в кабинета ѝ може да се намерят игри със знак за качество за малки и големи, масла и витамини за ароматерапия, книги, дискове и уредба за музика и въздействие чрез изкуството. *„Избрах да работя с деца, защото те са бъдещето, а с техните родители и семейства, защото изграждат основите на „листата за полет“. Работя с тези възрастови групи, защото в тях е мъдростта на годините, наивността и нетърпеливостта на детството ...“* – споделя Марина, а за себе си допълва, че – *„... през последните години съм все по-експертно и бизнес ориентирана.“* В свободното си време е инструктор по йога на смеха.

Позитивите, трудностите и предизвикателствата са от най-различно естество в миналото, в настоящето, а вероятно, и в бъдеще. Марина смята, че кариерното си развитие и израстване в много голяма степен дължи на професионалната общност в лицето на СМПБ “4-ти Април”. Контактът с утвърдили се професионалисти, експерти и специалисти още по време на следването и неуморният труд – четене на специализирана литература, писане на разработки, статии, доклади, разговори с колеги, приятели, клиенти, всичко това е с добавена стойност и е надграждане в

личностен и професионален план. *„Щастлива съм с избора си и има накъде да се развивам. Мечтая да създам център за личностно развитие, психично благополучие, удовлетвореност, емоционална интелигентност и качество на живот. Представям си го като селище с цветни, плодородни градини, от които да се добива храна; двор за развлечения и целенасочени упражнения и релакс; еко и куполни къщички за спа терапия, обучителна зала и зони за творчество; сцена за култура и музика. Място, което зарежда с любов, нежност и вдъхновение – релаксира и храни духа ..., място, на което „да се изгубиш и намериш“, да се „разпаднеш и събереш“, да се „изградиш и надградиш“.* Марина се потапя в този „сън“, вероятно, защото се чувства пълноценна и изключително спокойна, когато е сред природата, обработва земята или просто лежи в хамак с увлекателна книга в ръка, музика за релакс, настроение и танци. На финала пожелаваме на Марина мечтата ѝ да не остава сън.

Вместо съвет към настоящите студенти да си припомним думите на Лангстън Хюз: *„Дръжете се здраво за мечтите си, защото ако мечтите ви ги няма, животът ще е птица със счупени крила, която не може да лети!“*

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Гергана КОСТОВА

**Училищен психолог, СУ „Евлоги Георгиев“
гр. Тръстеник**

Бакалавър „Психология“

Магистър „Училищна психология“

Гергана Костова е човек, който разчупва стандартите, не се вписва в стереотипа и обича предизвикателствата. Родена е в гр. Тръстеник, област Плевен, където завършва средното си образование. Интересите ѝ са в областта на литературата и философията. От ранна възраст обича да пътува и вярва, че това е начинът човек да обогати културата си и да развие уменията си за общуване, да приема и разбира собствената идентичност и тази на хората около себе си. Желанието ѝ за промяна я отвежда далеч от родното място, а именно в Благоевград, където среща най-добрите си приятели и най-вдъхновяващите преподаватели, с които поддържа връзка и до днес. Гергана се насочва към специалност „Психология“ заради големите възможности за работа в престижни сфери на обществения и икономическия живот, както и вероятността за свободна практика. Многоцветна е палитрата на реализация след дипломирането на тези специалисти – експерт, мениджър, учител, анализатор, изследовател, психолог, специалист в областта на здравеопазването, образованието, бизнеса, управлението, социалните дейности и криминологията. Другата причина за афинитетът ѝ към специалността са психологическите методи, техники и теории. Като осъзната и вечно търсеща личност, Гергана се интересува от холистичния подход, защото той цели да открие първопричините за

дадено състояние, симптом или диагноза; психодраматичния модел, при който чрез ролеви игри търси непосредствената връзка с преживяванията и чувствата на детето; арттерапията, която използва различните изкуства (изобразително изкуство, музика, дърворезба, керамика, скулптура, танцово и актьорско изкуство) като средство за психотерапия, комуникация, лечение на посттравматично стресово и психосоматично разстройство.

Още през втората година от следването си Гергана става доброволка към Ресурсен център „Нова алтернатива“ и Дом за деца лишени от родителска грижа в Благоевград, като работи под супервизия. Този момент е решаващ в избора ѝ да се развива професионално и да работи с деца от уязвими групи. Затова след като завършва магистърската си степен по специалност „Училищна психология“ става учител по програма „Заедно в час“. Участниците в програма „Заедно в час“ работят за положителната промяна на образователната система. Те са добре подготвени и мотивирани млади учители,

които са от различни специалности, някои дори без педагогическа правоспособност. След придобиването на професионална квалификация „учител“, което е заложено по програмата, стават част от училищните екипи за период от две години. В тази връзка Гергана продължава обучението си и записва СДК „Начална училищна педагогика“ и СДК „Философски цикъл“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. Паралелно с обучението преподава в училищата в селата Чешнегирово и Караджово, които са одобрени и включени в програмата. Работата дава широко поле за творческа изява и свобода на учителя и позволява дейности в различни аспекти и с различни групи ученици.

„Вярвам, че всяко дете има право на достъп до качествено образование, независимо от възрастта, етноса или принадлежността. Вярвам също, че добрият пример е правилната посока, в която ние – учителите е важно да водим учениците.“ – споделя Гергана.

Различният поглед към образователната система провокира интереса на Гергана към Валдорф педагогиката и методът Монтезори. Този холистичен подход в образованието и възпитанието развива дългосрочната мотивация за учене и откриване на света. Чрез забавни опити, експерименти, досег с природата в и извън традиционната среда, децата се обучават, развиват интелектуално, израстват волеви и емоционални. Прилагайки тези алтернативни методи се разчупва общоприетият образователен шаблон и учениците се окуражават да бъдат любопитни, активни, самостоятелни, да вземат независими решения. Гергана ги прилага в практиката си, защото вярва че децата са движещата сила на света и бъдещето, за което всички възрастни говорим и се борим.

„Безспорно времето, в което живеем е трудно и непредсказуемо, но ако работим заедно, нещата ще бъдат такива, за каквито всички мечтаем.“ – вярва тя.

Гергана не спира да се самообразова, развива и разширява кръгозора си. Съвсем естествено, бъдещите ѝ планове за професионална реализация са свързани с интегрирането на неформалното образование в традиционната образователна система. Това е свързано с основния ѝ мотив „... **моите ученици да имат висока функционална грамотност, да са силно мотивирани и да се предизвикват ежедневно, да имат висока обща култура – да посещават изложби, концерти, арттелиета като си дават ясна сметка, че това ще им бъде полезно в ежедневието. Как ще го постигнем?** – реторичният въпрос, който си задава, има ясен отговор – **с много вяра в учениците, много работа с родителите и много лично развитие.**“

Приключенският дух на Гергана, който никога не я напуска, стимулира желанието ѝ за пътуване и през 2015 г. се премества да живее и работи в Малта. Там се присъединява към екипа на първото българско неделно училище. Участва в създаването и откриването на училището, което носи името на славянските просветители - Кирил и Методий. Желанието на основателите е да обединят българските деца, които живеят в Малта, и да запазят любовта си към България, да помнят корените си, да съхранят българския дух, език, традиции, култура. Училището е открито на 30 октомври 2015г. и в него се обучават над 80 ученика от

първи до четвърти клас. Те са разпределени на две смени като образователният процес се осъществява само в събота и неделя. Гергана преподава по български език и литература, и история. Паралелно с учителската си дейност в неделното училище тя е доброволка в Център за подкрепа на деца с тежки увреждания, както и съосновател на артклуб.

Стремежът да бъде полезна и да пренесе личния и международен опит в училище в България, както и силната връзка с близките и роднините, връщат Гергана и нейното семейство в родния Тръстеник. Натрупаните знания и умения затвърждават намерението ѝ за работа на терен с деца и младежи. Същевременно работи като училищен психолог в града, в който е израснала и в училището, което е завършила.

„Приемам работата като училищен психолог по-скоро като мисия. Обожавам времето на разговори с учениците, както и всяка извънкласна дейност, в която те могат да разкрият потенциала си и да бъдат наистина полезни както на себе си, така и на значимите други. – споделя тя. – **Най-голямата ми гордост е доброволческият клуб, който моите ученици организираха сами. Деца от различни класове, с различни интереси и желания, успяха да се обединят около идеята да бъдат полезни на обществото, в което живеем.**“

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

Психология

Виолета Рашид Ал Самара

Клиничен психолог, Аджибадем Сити
Клиник - УМБАЛ Токуда, гр. София
Магистър „Клинична психология“

Виолета Ал Самара силно вярва, че е родена с мисия - да помага, да подкрепя и да разбира хората в най-трудните им моменти. Но пътят към себепознанието се оказва дълъг и труден, изпълнен с тайнственост и изпитания. След завършване на средното образование в родния си град Септември, като повечето зрелостници се чуди по кой път да поеме и се налага да избира между право, международни отношения и икономика на туризма. През 2008/2009 година завършва семестриално специалност „Икономика на туризма“ в Колеж по икономика и администрация, гр. Пловдив, който сега е преименуван във Висше училище по сигурност и икономика.

След няколко години работа в различни сфери на дейност, брак и майчинство, лични житейски кризи се обръща за помощ към психологията. Започва да чете книги за психология и психоанализа, за самопознание, общуване и саморазвитие, които са част от приложната психология. Тази литературата я увлича, потапя я в „дебрите“ на психологията, помага ѝ не само да разбере и опознае себе си, но да разбира близките и приятелите си. *„В този момент осъзнах, че винаги съм търсила причината „какво стои зад действията и реакцията на хората“, „какво ни кара да усещаме болката на другите“. Вглеждайки се в себе си видях, че винаги съм била съпричастна и съм съпреживявала чуждото страдание и съм*

отговаряла с добронамереност и сърдечност. – спомня си за своя професионален избор Виолета. – *Така дойде решението ми да развивам тази емпатия и разбиране (към „другия“) професионално като психолог и психотерапевт.“*

Завършва бакалавърска степен по специалност „Психология“ в ПУ „Паисий Хилендарски“, гр. Пловдив. След като решава да работи в областта на клиничната психология, записва магистърска програма „Клинична психология“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“. Дипломната ѝ работа е на тема „Копинг стратегии и стресоустойчивост при близки на онкоболни пациенти“.

„По време на обучението си получих специализирана теоретична подготовка и практически умения, които развиха професионалните ми компетенции, необходими в работата и професионалното ми израстване в клиничната практика.“ – споделя Виолета. Тя счита, че съществена роля за разширяване и задълбочаване на

практико-приложните умения по време на обучението изиграва задължителната учебна практика, чиято продължителност е три месеца и се провежда под формата на стаж. Стажантите работят под супервизия, извършвайки консултантска, терапевтична и диагностична дейност в ресурсни центрове и домове, в лечебни и други специализирани заведения. Те се обучават за работа с психологични тестове и за използване на определен психотерапевтичен метод за диагностика на психично болни хора.

Виолета не смята да спира кариерното си развитие и планира да надгради знанията си в сферата на клиничната психология. Плановете ѝ за бъдещо професионално развитие включват продължаване на образованието в следващата образователна и научна степен „Доктор“ в Югозападния университет. През всичките изминали години от житейския ѝ път, не спира да се развива, усъвършенства, (само)образова, защото това е нейния капитал. Повишава квалификацията си, преминавайки през редица следдипломни обучения:

- медицинска психология;
- хипноза хипнотерапия в клиничната практика;
- психолог-консултант по позитивна психотерапия;
- психотерапия и психосоматика;
- ЕЕГ неврофийдбек.

Тя членува в различни организации, които обединяват професионалната общност на психолозите:

- [Дружеството на психолозите в Република България](#) (ДПРБ);
- Дружеството на психолозите и психотерапевтите в България
- [Българска асоциация по психоонкология](#) – част от Международната асоциация по психоонкология (БАПО);
- [Дружеството по позитивна психотерапия в България](#) (ДППБ).

В свободното си време Виолета практикува йога. Този избор съвсем не е случаен, а естествено продължение към себепознанието. Към това философско учение се насочва за да „извърви до край“ пътя, който е поела – пътят към „Аз“-а и към човешката душа и природа.

Въпросите, които си задава: **„Колко често имаме нужда да дишаме свободно, без страх? Как да се обърнем към вътрешния си ресурс? Как да открием любовта към себе си и да бъдем каквито сме?“**, по логичен начин „раждат“ идеята за основаване на холистичен център. В него свързва психика и тяло чрез използване на психотелесни практики, йога, медитации, дихателни практики и регресии, „... за създаване на баланс и симбиоза между ум, дух и тяло“.

„Срещата между Изтока и Запада“ – така назовава срещата си с йогата. „Вече две години работя като сертифициран йога преподавател и в същото време преподавам лечебни медитации в собствено йога студио.“ В момента се реализира и като клиничен психолог, част от екипа на Център по клинична психология, психоонкология и психосоматика в Аджибадем СитиКлиник - УМБАЛ Токуда с ръководител д-р Тарейн. Центърът осигурява специализирана социална и психологична подкрепа на пациентите на болницата и техните близки, по отношение справянето с болестта и лечението.

Работи и на свободна практика като клиничен психолог и психотерапевт в гр. София. „Смятам психологията и психотерапията за свое призвание. – убедена е Виолета. – Чрез психологията намерих себе си, изградих необходимите умения да подкрепям пациента в процеса на приемане, осъзнаване и преминаване през

собствената му болка и страдание. Изучих методите на лечение на този двустранен процес – от една страна, влиянието на личността върху болестта, от друга – влиянието на болестта върху личността, което е в основата на клиничната психология.“

След дълго лутане и брожение в търсене на собственото призвание е щастлива от кариерния си избор, защото е открила пламъка в себе си, заряда и потенциала, които притежава и благодарение на които „запалва искрата на надеждата“ в своите пациенти. Човеколюбие, съпричастността и всеотдайността към хората са пътеводната светлина, която я мотивира, която я кара да се чувства щастлива, хармонична, полезна и необходима, емоционално заредена и успешна. Сякаш думите на Хенри Форд, че: „Тайната на успешния живот е да разбереш какво ти е предназначено да правиш и след това да го осъществиш.“ в пълна степен се отнасят за Виолета Ал Самара.

Реализация на студентите от Професионално направление

3.2. Психология

Личните примери на дипломирани студенти в ПН 3.2. Психология, представени в бюлетин № 8 и № 9 могат да бъдат допълнени с данните, получени като резултат от проведеното през месец май 2023 г. анкетно проучване, обхващащо периода 2018 – 2022 г.

Аналогично на предходните бюлетини, данните позволяват конкретни обобщения, а именно:

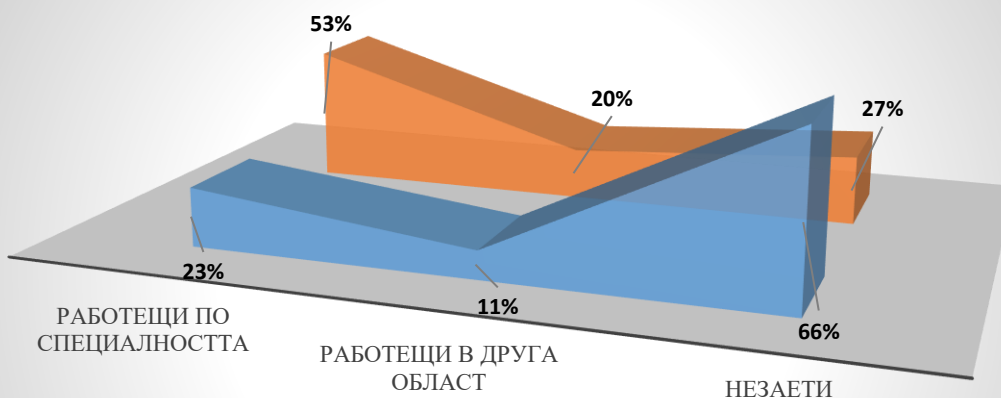
- С придобита ОКС „бакалавър“ са 60% от анкетираните, а с ОКС „магистър“ са 40%.
- Почти равностойно е разпределението на анкетираните по отношение на ефекта на придобитото висше образование. 45% от отговорилите го приемат като предпоставка за успешна професионална реализация и 40% като предпоставка за социално-личностно развитие.
- Трудността, около която се обединяват анкетираните, по отношение на процеса на професионална реализация, е недостатъчните практически умения (45%), следвана от „липсата на добри предложения“ от гледна точка на заплащане, работно време, изисквания и др. (30%). Това се потвърждава от факта, че най-голям процент от анкетираните получават възнаграждение до 1000 лв. (30%), като разбира се има и такива, които получават до 1500 (21%) и повече (11%).
- Според 40% от анкетираните, професионалната им подготовка е оценена от работодателите като отлична и достатъчна. Около 40% са и тези, които не могат да отговорят на поставения въпрос, т.е. да преценят от името на работодателя, което може да е поради липсата на обратна връзка и оценка на изпълнението на работните ангажименти.
- Повече от половината анкетирани приемат професионалната си реализация като успешна (58%), което съответства на процента анкетирани, работещи по специалността или в област, имаща връзка с нея (54%).

Информационната карта, която се попълва при дипломирането на студентите е източник на допълнителна информация, от която се установява, че 32% от възпитаниците работят към момента на дипломирането си. 72% от тях са се реализирали по специалността и 27% в друга област.

От наличната обективна информация се вижда, че след придобиването на висше образование се повишава процентът на работещите като се запазва съотношението на работещите по специалността спрямо работещите в друга област.

Реализация на студентите от Професионално направление
3.2. Психология

Резултати за реализацията от двете проучвания

	Работещи по специалността	Работещи в друга област	Незаети
■ Информационна карта за дипломирани	23%	11%	66%
■ Анкетна карта за реализация	53%	20%	27%

Място на реализация

Заемана длъжност в момента

- Психолог
- Специалист „Софтуерно тестване“
- Ресурсен учител
- Учител в частна занималня
- Училищен психолог
- Клиничен психолог
- Инспектор (психолог)
- Проектен асистент в НПО
- Специалист „Човешки ресурси“
- Криминален психолог
- Полицай
- Ръководител екип
- Мениджър
- Психолог-консултант
- Съдебен деловодител
- Социален работник
- Педагогически съветник
- Асистент-психолог
- Бизнес консултант

Реализација на студентите од Професионално направление 3.2. Психологија

Позиција	Работодаател/Институција	Населено место
<p>Позиции в област, пряко и непряко свързани със завършената специалността (психолог, експерт, криминален психолог, клиничен психолог, педагогически съветник, училищен психолог, асистент-психолог, социален работник, ръководител екип, специалист «Човешки ресурси»)</p>	Център за рехабилитација и интеграција, ШПМГ „Акад. проф. д-р. Асен Златаров“	Ботевград
	Сдружение за дислексија „Айшцајн“	Скопие, Македонија
	Дом за възрастни хора с уврежданија „Ильо войвода“, „Център за развие на уязвими общности“	Кюстендил
	Перво частно основно училище, Частен кабинет, Специализирано училище, Психодиагностичен център, Начално училище, Средно училище	Солун, Серес, Атина, Волос, Кавала, Хавија, Јанина, Превеза, Ретимно, Спиро, Гърција
	Център за социално подпомагане	Босилеград, Србија
	Център за психологичко консултирање и психотерапија „Ариадна“	Велико Търново
	Болница „Тракија“, Детска градина, Комплекс за социални услуги за деца и семејства, Частен кабинет	Стара Загора
	СУ „Георги Бенковски“	Пазарџик
	Център за социална рехабилитација и интеграција на лица с психични разстройства, „Марията ЈМ“ ЕООД, Център за психично здравје,	Пловдив
	ДГ №82 „Джани Родари“, ДГ №138 „Пријатели“, Министерство на отбраната, 138 СУЗИЕ „Проф. Васил Златарски“, РЦШПО, ЦСРИ „Таралежи“	Софија
	Общинска администрација	Гърмен
	Център за општествена подкрепа	Долна Митрополија
	Меѓународна асоцијација за хора, пострадала при ПТП, ШГ по МСС „Пејо Кр. Јаворов“, ПМГ „Јане Сандански“, Център за социална рехабилитација и интеграција	Гоце Делчев
	ОУ „Св. Иван Рилски“, ОУ „Св. Климент Охридски“	Перник
	Медицински център „Санита“, Център за општествена подкрепа, ДГ „Слънце“	Враца
	Државна психијатрична болница за лечење на наркомани и алкохолизам, Национална професионална гимназија по полиграфија и фотографија, Сълџланд Глобал Сървисиз Българија ЕООД, Институт ОХ карти-Българија ЕООД, Национална многопрофилна транспортна болница „Цар Борис III“, „Светулки А-Ј“ ЕООД, Частен кабинет, Медицински универзитет, ДГ №82 „Джани Родари“, ДГ №138 „Пријатели“	Софија
	СУ „Св. Св. Кирил и Методиј“	Брезница

Позиција	Работодаател/Институција	Населено место
<p>Позиции в област, пряко и непряко свързани със завършената специалността (психолог, експерт, криминален психолог, клиничен психолог, педагогически съветник, училищен психолог, асистент-психолог, социален работник, ръководител екип, специалист «Човешки ресурси»)</p>	ДГ „Звџче“	Петрич
	Център за општествена подкрепа, ДГ „Калина“, Зонално полицејско управлење	Дупница
	6 СУ „Отен Паисий“	Монтана
	СУ „Железко Терпешев“	Любимец
	Комплекс за социални услуги „Център за интегрирани услуги“, ОУ „Св. Паисий Хилендарски“	Кюстендил
	МБАЛ „Хаджи Димитър“	Сливен
	Дневен център за деца с уврежданија	Јакоруда
	Државна психијатрична болница	Ловеч
	МБАЛ, Частен кабинет	Сандански
	Главна дирекција „Изпълнение на наредбата“	Бобов дол
	СУ „Христо Ботев“	Сапарева банија
	Център за општествена подкрепа	Симитли
	Регионална дирекција „Социално подпомагане“	Пловдив
	Отдел „Закрила на детето“, Дирекција „Социално подпомагане“	Перник
	ОУ „Св. П. Хилендарски“	Кранце
	ОБУ „Св. Климент Охридски“	Дебрен
	Отдел „Закрила на детето“, Център за комплексно обслужвање на деца с уврежданија, 4 ОС „Димчо Дебелянов“	Благовград
Общинска администрација	Гърмен	
<p>Позиции в област, несвързана със специалността (управител, продавач-консултант, оператор, специјалист, бизнис консултант, полицай, съдебен деловодител)</p>	Перник ГРУП ЕООД	Благовград
	НЧ „Просвета“ 1937	Марикостиново
	Районна служба „Изпълнение на наредбата“	Кюстендил
	Скипропърти ООД, ШГ по електроника и енергетика	Банско
	Главна дирекција „Изпълнение на наредбата“, МБАЛ „Доверие“, „Терапевтична општност“, „Онлајн Трејдинг“ ООД, Тек Експитс ЕООД, ЗК „Лев инс“ АД	Софија
	МВР, МБАЛ	Перник, Разлог, Софија,
	Районен суд, ОУ „Св. Св. Кирил и Методиј“	Дупница
ДГ „Фантазија“, ОУ „Георги Бенковски“	Велинград	

Реализация на студентите от Професионално направление
3.2. Психология

Карьерна карта на реализиралите се възпитаници,
дипломирани в ПН 3.2. Психология

Област:

- Благоевград
- София (столица)
- София
- Кюстендил
- Пловдив
- Пазарджик
- Перник
- Монтана
- Сливен
- Велико Търново
- Стара Загора
- Враца
- Плевен
- Ловеч
- Хасково

Доц. д-р Блага Джорова -
*ръководител на Университетския център
за кариерно развитие*

Весела Лачева - *коректор*
Александра Тенчева - *технически сътрудник*
Огнян Георгиев - *дизайн*

Благоевград, ул. „Иван Михайлов“ № 66
E-mail: career@swu.bg
<http://career.swu.bg/>